

Oölogische en nidologische mededelingen in 1970 (en eerder)

door

W. PH. J. HELLEBREKERS

ONGEWONE BROEDPLAATS VAN DE ROERDOMP (Botaurus stellaris).

In een sloot te Leerdam ten Noorden begrensd door de spoorlijn Geldermalsen-Gorinchem en ten Zuiden hiervan door een drukke locale weg broedde in april/mei 1969 een Roerdomp. Het rietperceel is vrij lang, p.m. 200 m doch hoogstens 10 m breed. De omgeving was zeer onrustig.

J. van der Straaten.

EENDEN (Anas platyrhynchos) BROEDEND IN EKSTERNESTEN (Pica pica).

In Vanellus (23: 110) wordt melding gemaakt van het broeden van eenden in Ekster- en Kraaien-nesten. De eerste zin luidt: „Eend broedt op ekster-nest in Oldeboorn” (Leeuwarder Courant van 9 mei 1970). Het slot is als volgt: „Onder Gorredijk in 1936 in een kraaienest een broedende eend, ongeveer 5 m hoog in een fijnspar. Begin april 1941 5 eendeëieren in een laag Ekster-nest onder Meppel. Op 7 april 1947 elf eendeëieren in een eksternest te Donkerbroek. En tenslotte in mei 1962 heeft een wijfjes-eend een eksternest veroverd op eksters, die haar van alle kanten aanvielen. De eend maakte een opening in het „dak” van het nest en kreeg 10 eieren. Het nest zat 17 m hoog en was te Sexbierum bij de veehouder, de heer Joh. Swart. (G. Bosch).

[Het broeden van eenden in dergelijke nesten was wel niet onbekend, doch gezien het dak van normale Eksternesten nogal solide is, leek het mij toch wel een vermelding waard (H).]

MELANISTISCHE EENDEËIEREN (Anas platyrhynchos).

Van de heer M. de Jong kreeg ik nog een melanistisch ei, verzameld p.m. 16 april 1970 bij Nagele, N.O.P. Mijn vorig bericht (Limosa 42: 195) heeft nog al wat commentaar opgeleverd, o.a. van de heer G. Bosch, die veronderstelde, dat het kwam door eten van eikels. Toen ik mijn twijfel hierover uitsprak nl. dat „wilde” eenden eikels zouden eten, verwees hij mij naar het Handbook en British Birds (Kirkman en Jourdain) en naar van Oort. In deze brief stond ook nog een mededeling van een oude kennis van hem over dergelijke eieren, doch dat was van 50 jaar geleden. De eenden, die dergelijke eieren legden hadden een afwijkend vederkleed. Ik vraag me af, of deze variëteit niet uitsluitend of hoofdzakelijk voorkomt bij (half) tamme eenden.

H.

PARASITISME VAN DE FAZANT (Phasianus colchicus).

De heer G. Sponselee maakt melding van een nest aan een kreekje in de Kouden Polder nabij Hoek Oost Z. Vlaanderen met 6 eieren van de Slobeend (*Anas clypeata*) en 6 eieren van de Fazant; de Slobeend broedde.

De heer R. Luttik e.a. vonden vlak bij Halfweg op opgespoten terrein een nest van de Wilde Eend met 7 eieren en 3 van de Fazant; de Fazant vloog van het nest.

[Voor een geval van samenleggen van Wilde Eend, Fazant en Wintertaling, zie *Limosa* 35: 155—156, met foto (H).]

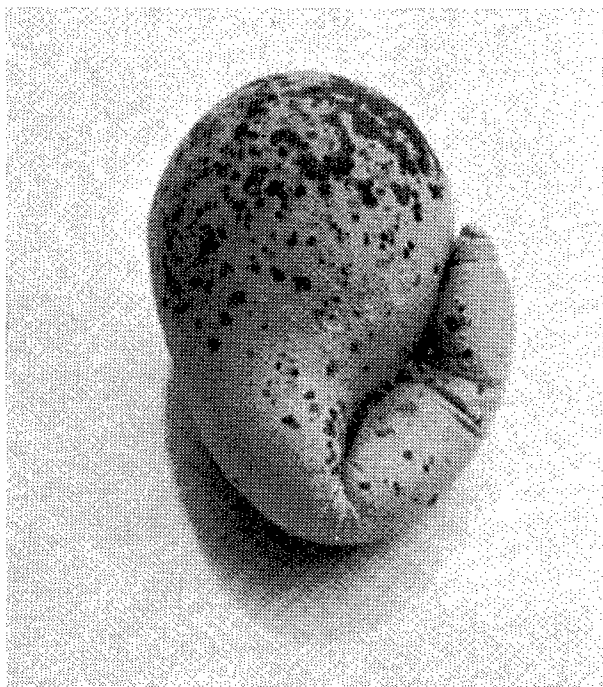
ONGEWONE BROEDPLAATS VAN DE MEERKOET (*Fulica atra*).

In de Broekpolder, gemeente Hardinxveld-Giessendam, werd door mij in mei 1969 een nest van de Meerkoet gevonden, geheel op het land, p.m. 30 cm boven het waterpeil en 30 cm van de slootkant. J. van der Straaten.

[„Droge” nesten van de Meerkoet worden af en toe gevonden; zie o.a. *Limosa* 28: 54—55, met foto van nest, op 7 m van de oever (H).]

ZEER AFWIJKEND KIEVITSEI (*Vanellus vanellus*).

De heer T. Feenstra zond mij de hier afgebeelde foto van een zeer afwijkend Kievitseï door hem gevonden op 10 april 1969 bij Hilversum; twee andere eieren waren normaal. Op zich zelf hebben deze abnormaliteiten geen weten-

schappelijke waarde. In dit geval vraag ik mij echter af of dit één ei met abnormale schaal of 2 gedeeltelijk aan elkaar gegroeide eieren (een soort Siamese tweeling) betreft. Daarvoor had eerst de „slurf” uitgeblazen moeten zijn om na te gaan of deze eigeel bevatte en daarna het meer normale gedeelte. Maten 46×32 mm, slurf 35 mm. (H.)

METALEN NEST VAN DE TURKSE TORTEL (Streptopelia decaocto).

De heer G. Wildeman vond begin oktober 1969 in zijn tuin aan de stadsrand in Dordrecht in een appelboom een duivenest, gemaakt van stukjes half verroest kippengaas, metaalgaas van een ander type en geplastificeerd electriteitsdraad. Diameter 12 cm, dikte 5 cm, gewicht 70 gr. Hij vermoedt, dat dit een nest van de Turkse Tortel is, omdat deze vogel daar zomer en winter regelmatig vertoefde.

Zie ook Limosa 13 (1940): 149.

(H.)

KOEKOEKSJONG (Cuculus canorus) IN ROODSTAARTNEST IN GARAGE.

In het Deventer Dagblad van 1 juli 1969 staat een foto van een jonge Koekoek in het nest van een Gekraagde Roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*) in een garage te Lochem.

(H.)

VROEG BROEDSEL VAN DE BOSUIL (Strix aluco).

De heer W. C. van Heurn deelde mij mede, dat bij hem een van de nestkasten te Wilp G. reeds op 18 februari 1970 een 4-legsel van de Bosuil bevatte.

Dit is inderdaad zeer vroeg (volgens de Ned. Vogels: april), doch er zijn de laatste tijd meer meldingen van vroege broedsels.

(H.)

LEGSEL VAN DE DRAAIHALS (Jynx torquilla) MET EEN EI VAN DE KOOLMEES (Parus major).

Van de heer H. Stel ontving ik dit jaar een verlaten legsel van de Draaihal: op 27 mei waren er 4 eieren, op 30 mei 7, 3 juni idem, 10 juni idem met een ei van Koolmees; op 16 juni werd het verzameld. Het schaalgewicht van de eieren van de Draaihal is zeer licht, nl. 0.160 gr., normaal voor 35 Ned. eieren 0,200 (0.180—0.230) gr., doch de heer Stel kent vogel en eieren zo goed, dat misverstand is uitgesloten.

(H.)

VROEG BROEDSEL VAN DE GELE KWIKSTAART (Motacilla flava).

De heer C. P. Meyer maakt melding van 2 adulte en 3 juveniele Gele Kwikstaarten op 2 mei 1970 bij Durgerdam. De jongen schatte hij op minstens 2 à 3 weken. De eieren zouden dus begin april of einde maart gelegd moeten zijn (volgens de Ned. Vogels: mei tot juli).

(H.)

NEST VAN GRAUWE VLEGENVANGER (Muscicapa striata) BIJ TELEFOON-BEL.

De heer Versluis vond in Lexmond een nest van de Grauwe Vliegenvanger in een z.g. buitenbel van een telefoon tegen een muur van een huis. Deze

buitenbellen bestaan uit een klein kastje, waarop twee bellen gemonteerd zijn. Als de telefoon overgaat, gaan deze bellen met een hels lawaai over. Het nest was precies tussen de bellen gebouwd. Het broedsel vloog uit mei 1969.

J. van der Straaten.

JONGE MATKOPMEES (*Parus montanus*) GROOTGEBRACHT DOOR EEN BOOMKLEVER (*Sitta europaea*).

In een van de nestkasten van Jhr. W. C. van Heurn is in 1969 een jonge Matkop groot gebracht in een nest(?) van een Boomklever en uitgevlogen met de jongen van de Boomklever. (H.)

VROEG BROEDSEL VAN DE EKSTER (*Pica pica*).

Op 2 maart 1970 werd een Eksternest met één ei bij Kampen gevonden, enkele dagen later bevatte het nest 3 eieren.

M. de Jong.

[Volgens de Ned. Vogels valt de broedtijd in april (soms eind maart).]

(H.)

ZEER ABNORMAAL NEST VAN DE WINTERKONING (*Troglodytes troglodytes*).

Hierbij zend ik u een foto van een Winterkoning op een volkomen afwijkend nest. Het nest lag in een Pimpelmezen-nestkast en het nest was niet veel anders als normaal door mezen wordt gebouwd. Al eerder heb ik een nest van een Winterkoning in dit nestkastje gehad, maar toen was het een normaal Winterkoningnest, maar zo gebouwd, dat het vlieggat precies voor het vlieggat van het nestkastje zat. Uit dit wel erg ongewone nest zijn 5 jongen uitgevlogen, terwijl op korte afstand er vandaan een volledig afgebouwd speelnest lag.

E. Boeve.